

T i Trung Qu c x a, vào th i B c T ng có Trình H o là m t nhà nho có chí l n T th an dân, b t k làm quan t i đâu,

đ u l y “Th dân nh th ng” (“Xem dân nh ng i b th ng”) làm tôn ch c a b n thân mình. Khi ông làm quan t i huy n Phù Câu, ông đã giúp dân gi i quy t không ít khó khăn.



### *C nh gánh n c c a ng i ph n Trung Qu c x a ( nh: Tales Of Wisdom)*

M i nh m ch c vài hôm, nghe đ c t i đây n c u ng c a dân b nhi m m n, ông h i ng i c v n: “Ch ng l x a nay dân chúng đ u dùng th n c này hay sao?”, ng i c v n tr l i, “Ch có n c gi ng g n chùa là t t h n m t chút, nh ng ph n b c m không đ c l y n c ó”.

Sau khi suy nghĩ th u đáo v n đ và th o lu n v i nh ng c v n, Trình H o l nh cho khoan m t cái gi ng trên cùng m ch n c v i cái gi ng chùa, t đó gi i quy t đ c v n n cho dân chúng.

T t c m i ng i đ u nói: “Chuy n này kéo dài nhi u năm nh v y, th mà Trình huy n l nh v a m i đ n đã gi i quy t ngay cho chúng ta r i”.

Quan Tu n duy t B o giáp V ng Trung Chánh r t thân c n v i Hoàng Đ , tu n tra t ng đ a ph ng. M i n i V ng đ n, quan ch c đ a ph ng tiêu dùng r t nhi u t i n b c đ m ti c chào đón ông ta. M t l n khi ông ta đ n huy n Phù Câu, m t trong s nh ng thu c h c a Trình H o h i xem nên đón t p V ng nh th nào.

Trình Hào trở lại, “Huyền ta chúng giàu có gì, chúng ta không thể hoang phí tiền bạc quá nhiều cho đời lý lòng Vô vọng như các huyền khác đã làm. Huyền nhà, tiền này là tiền dân mà có, chúng ta không được hoang phí vào những việc như thế này”. Chính tâm của Trình Hào đã làm Vô vọng bớt, nên không bao giờ dứt chân đến huyền Phù Cầu khi Trình Hào làm quan tại đây.

Trình Hào mất lòng vì thế cho nên, “Đời vì bách tính, tôi chỉ trông ngóng dùng nhân đức để giáo hóa”. Có mất lòng, mất lòng thì bắt vì thế ăn cướp, Trình Hào bỏ họ, “Nếu anh thành tâm hỏi tôi, ta nguyện sẽ nhân từ mà giúp như hình phạt cho anh”. Tuy nhiên, người này vẫn sau lại tái phạm tội. Khi quan binh đến bắt, anh ta quá hoảng sợ không còn mất mũi nào gắp lấy huyền như nhà, bèn tố sát.

Khi Trình Hào rời huyền Phù Cầu đi nơi khác như m ch, dân chúng đều khóc mừng ông lại, đi theo đến tận cuối đường xin ông đừng rời họ.



### Và mùa b i thu (tên: Tales Of Wisdom)

Trình Hào làm quan ở đâu cũng vậy, nguyên tắc của ông luôn là lấy đức hạnh mà cảm hóa dân chúng. Khi ông làm huyền như huyền Thôn Nguyện, mất con đến lớn bỏ vợ của người khác, ông không sợ như những người khác, những người rất nhiều nhân đức.

Nếu chỉ đời thế gian của phê chu thì không còn kíp nhà, nên Trình Hào quyết định lập tế để cho dân vá đ.

Mất trong số thu của ông bèn hỏi, “Ngài chúng tôi không biết làm như vậy là muốn bắt chúng ta trách tội hay sao?”. Trình Hào trở lại: “Ta không có lỗi của nào khác. Nếu không như vậy, mà trình thế gian của chúng phá vỡ đức của đ, thì ruộng lúa sẽ sớm khô kiệt, sang năm nông dân ăn gì? Nếu nhà, ta vì dân làm việc, cho dù có vì thế mà mang tội, ta cũng không tội”.

D i s đôn đ c c a Trình H o, con đ p đã nhanh chóng đ c s a l i, năm sau ru ng lúa b i thu. Nông dân t t c đ u nói: “Chúng ta th t may m n có đ c huy n l nh đ c h nh và nhân t , luôn th u hi u và quan tâm lo l ng cho chúng ta!”.

Trung Qu c ngày x a có câu: “L c dĩ thiên h , u dĩ thiên h ”, (“vui cùng thiên h , bu n cùng thiên h ”). Nh ng v quan đ c giáo đ c nh th s có m t l ng tâm m nh m luôn mu n c u giúp m i con ng i trên th gi i, và tích c c quan tâm đ n s ng kh c a chúng dân. Ngoài ra, h còn c g ng “Dĩ đ c ph c nhân” (“l y đ c h nh thu ph c lòng ng i”). Dùng đ o đ c b n thân mà c m hóa trăm h chính là lý t ng c a b c nho s ngày x a.